

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 43:

Forslag til folketingsbeslutning om tilvejebringelse af regler for erhvervelse af »kørekort« til etablering af fødevarerforretning, daglig drift heraf samt for fratagelse af »kørekortet«, såfremt der konstateres væsentlige fejl og mangler i forretningen.

Af Christian H. Hansen (DF) m.fl.
(Fremsat 12/11 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen): Dansk Folkeparti har fremsat forslag om, at det skal være et krav for at drive en fødevarerforretning, at man har bestået en prøve til et såkaldt kørekort.

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at jeg i det følgende vil gøre en hel del ud af mit svar. Det er, fordi jeg i realiteten mener, at Dansk Folkeparti her rammer et område, som har været til diskussion, og som jeg og regeringen er optaget af.

Men det er vigtigt at starte med at stille nogle konkrete spørgsmål, bl.a. hvilke forretninger vi taler om, og hvem der har behov for et »kørekort«. Jeg tror, der kan være grund til indledningsvis kort at nævne fødevarerlovgivningens forskellige kategorier af fødevarerforretninger. Jeg tror faktisk, at det ville være nyttigt for den videre debat.

Større fødevareraktiviteter som slagtere, bagere og restauranter, ja, de skal alle enten autoriseres eller godkendes af myndighederne. Det er kendetegnende for disse virksomhedskategorier, at de arbejder med råvarer eller med letfordærlige fødevarer, og det indebærer alt-

så en relativt høj hygiejnemæssig risiko, og det stiller så selvfølgelig også særlige krav til både drift og indretning. Alle medarbejdere skal have en eller anden form for uddannelse, der sikrer et grundlæggende kendskab til hygiejne. Autorisationer eller godkendelser kan tilbagekaldes, hvis det af hygiejniske årsager viser sig at være nødvendigt.

En anden virksomhedskategori er købmandsbutikker, kiosker, discountvarerforretninger og tankstationer, som alene sælger fødevarer uden videre behandling som f.eks. grønsager, frostvarer, dåsemad. De skal blot registreres hos den lokale levnedsmiddelkontrol, da den hygiejnemæssige risiko er relativt begrænset. Der stilles ikke særlige uddannelseskrav til ejere og ansatte i disse virksomhedskategorier. Det er denne kategori, som nu vil blive omfattet af det foreslåede »kørekort«.

Langt de fleste af landets købmandsbutikker, kiosker m.v. overholder fødevarerlovgivningens regler, men vi må også konstatere, at der kan være forretninger, som overtræder lovgivningen. Jeg vil straks understrege, at problemets omfang er overskueligt, og jeg vil nødtigt sætte tiltag i værk, der rammer alle fødevarerforretninger, når det altså nu kun er et mindretal, der overtræder reglerne.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at manglende kendskab til reglerne i fødevarerlovgivningen kan forklare en del af overtrædelserne. Bevidst tilsidesættelse af fødevarerlovgivningen med økonomisk gevinst for øje forklarer imidlertid også nogle forhold. Jeg mener, at manglende kendskab til reglerne et stykke ad vejen kan løses ved en målrettet information og vejledning. Derimod er bevidst snydderi ikke acceptabelt. Det er unfair konkurrence, og hvad værre er: Det kan være sundhedsskadeligt.

Problemet skal angribes med en effektiv indsats, og så er spørgsmålet jo hvordan. Jeg er meget optaget af, at vi finder en løsning, som ikke er bureaukratisk, og som netop præcis rammer de forretninger, der overtræder reglerne. Umiddelbart kunne et »kørekort«, næringsbrev eller en anden form for godkendelsesordning lyde som en god idé. Det ville jo så være et håndgribeligt bevis på, at man har bestået en prøve, som giver ret til at drive denne forretning. Men som vi ved, kan selv den bedste teoriprøve jo ikke forhindre uheld. Det er langt vigtigere, at vi med kontrol og også med en effektiv brug af sanktionerne sikrer os, at i butik-

ken og i den daglige drift af den bliver reglerne overholdt. Det er faktisk helt afgørende.

Det er i den daglige drift af købmandsbutikken, at den reelle prøve faktisk kan bestås. Levnedsmiddelkontrollen har i dag rige sanktionsmuligheder: Påbud, påtale, kassation af lagre, midlertidig lukning. Alle disse muligheder har den, indtil man sikrer, at forholdene i butikken er bragt i orden. Gentagne og grove overtrædelser kan straffes med bøde, hæfte eller fængsel.

Jeg finder derfor, at en »kørekortsordning« som en udvidelse af lovgivningen i realiteten ikke vil betyde øget fødevarer sikkerhed. Måske nærmere tværtimod. Kontrol og opfølgning af kravet om »kørekort« vil medføre, at levnedsmiddelkontrollen må flytte ressourcer fra håndhævelse af mere betydningsfulde bestemmelser i fødevarerlovningen over til et formkrav, der i det store og hele nok ikke har den store betydning.

Jeg må også i den forbindelse gøre opmærksom på, at en »kørekortsordning« for fødevarerforretninger vil omfatte samtlige købmænd, kiosker, discountvarer, tankstationer og en gros virksomheder i Danmark, som sælger fødevarer uden egentlig tilvirkning. Det drejer sig om ca. 11.400 virksomheder. Det ville blive særdeles kostbart, hvad enten udgifterne skulle dækkes af det offentlige eller pålægges virksomhederne. Det kunne vi jo så være lige glade med, hvis vi kunne nå noget reelt. Men det er netop det, vi ikke kan.

Jeg synes ikke, at en så omfattende indsats står i et rimeligt forhold til det relativt begrænsede antal overtrædelser. Andelen af købmandsforretninger, der overtræder fødevarerlovningen, er begrænset. I 1997 drejede det sig om 6,4 pct. af butikkerne, og det tal omfatter vel at mærke alle typer overtrædelser.

Jeg kan derfor ikke støtte forslaget fra Dansk Folkeparti. Det er min vurdering, at et »kørekort« ikke er løsningen, men det betyder ikke, at der ikke skal tages initiativer. Jeg har i lyset af den seneste debat om fødevarerlovningens trange vilkår i de enkelte kiosker og købmandsbutikker nøje undersøgt, om der er behov for yderligere tiltag på området, men jeg er kommet til den konklusion, at de gældende regler er tilstrækkelige for en skærpet indsats mod problemforretningerne.

Fødevarerministeriets indsats omfatter i realiteten fire elementer: Skærpet anvendelse af gældende sanktioner, egenkontrol, uddannelse

som påbud og information. Ulovligheder i fødevarerforretninger skal naturligvis stoppes, men det er min vurdering, at der ikke er behov for flere regler om sanktioner eller godkendelsesordninger. Vi har brug for, at den lokale levnedsmiddelkontrol konsekvent bruger de eksisterende muligheder.

Reglerne i dag giver mulighed for at give påbud og forbud, så der kan rettes op på de ulovlige forhold, og levnedsmiddelkontrollen kan blive ved med at komme på besøg, indtil forholdene er bragt i orden.

Det skal så bemærkes, at virksomhederne selv skal betale alle udgifter i forbindelse med kontrollen, og når den nye fødevarerlov træder i kraft, styrkes levnedsmiddelkontrollen, og der vil kunne udstedes administrative bøder.

Så sent som den 25. september i år udsendte Veterinær- og Fødevarerdirektoratet en vejledning til de lokale levnedsmiddelkontroloenheder, som præciserer lovgivningens vifte af forskellige sanktionsmuligheder. Det blev indskærpet, at kontrollen konsekvent skal følge ulovlighederne op. Hvis kontrollens reaktion på en overtrædelse ikke viser sig at have haft tilstrækkelig gennemslagskraft, ja, så må kontroloenheden dreje på skruen og sætte skrappe midler i værk.

Det er ikke første gang, at direktoratet har præciseret kravene til de lokale kontroloenheder, men det er imidlertid mit indtryk, at kontrolsystemet har været tilbageholdende med at anvende skrappe sanktioner, og derved har vi mistet muligheden for måske i nogle situationer at skabe den fornødne respekt.

Det er min opfattelse, at det fremtidige kontrolsystem vil være et godt grundlag for at skabe respekt for levnedsmiddelkontrollen. Det er især i den daglige drift, at virksomheden skal vise, at den kan overholde lovgivningen.

Levnedsmiddelkontrollen har imidlertid hverken ressourcer eller ønske om at komme på daglige rutinebesøg i samtlige fødevarerforretninger i Danmark. Vi må derfor stille krav om egenkontrol eller rettere egenstyring i fødevarerforretningerne.

Ejere skal over for myndighederne kunne dokumentere, at de processer i virksomhederne, som stedse er kritiske for fødevarer virksomheden, også er i orden. Virksomhederne skal kunne dokumentere, at de ved, hvordan de håndterer risici, også når kontrolbesøget er overstået. Egenkontrol er en ny måde at gribe fødevarerkontrollen an på, og det er et større projekt at

godkende egenkontrol i samtlige danske fødevarer virksomheder.

Processen strækker sig derfor naturligvis over en længere periode, men den er i fuld gang. Det er her vigtigt at bemærke, at levnedsmiddelkontrollen ikke behøver at vente, men allerede i dag kan kræve enkeltvis egenkontrol og dokumentation i virksomheder, som ved gentagne overtrædelser har vist et behov for strammere styring.

Selv om der er et antal fødevarer virksomheder, som ikke overholder reglerne, synes jeg ikke, at vi med rimelighed kan kræve, at samtlige 11.400 indehavere af købmandsbutikker og kiosker skal sendes på kursus. Det kan derimod i tilfælde af gentagne overtrædelser være oplagt at kræve, at den ansvarlige leder bliver sendt på et tvunget kursus i hygiejne.

Uddannelse som påbud vil være et middel til adfærdændring og vil typisk kunne gives, når andre påbud ikke er blevet efterlevet. Påbud om uddannelse vil således kunne indgå i den myndighedsudøvelse, som jeg omtalte før. Jeg kan oplyse, at direktoratet planlægger at modelopbygge uddannelsesforløb for hele fødevareresektoren. Reformen ventes at blive sat i værk sammen med den nye fødevarerlov.

Det er klart, at det er virksomhederne, der har det fulde ansvar for overholdelse af fødevarerlovgivningen. Virksomhederne har derfor også pligt til at forstå reglerne. Vi må erkende, at love og bekendtgørelser indimellem kan være svært tilgængeligt stof. Lovgivningens tekst bør derfor fortsat formidles på et målrettet og måske også i nogle situationer på flere sprog, så virksomhederne får forståelige retningslinjer for håndtering af fødevarer.

Jeg ser offentlig information og vejledning som et middel, der til en vis grad kan forebygge de lovovertrædelser, der skabes af manglende kendskab til gældende regler. De gældende regler er efter min mening tilstrækkelige til en skærpet offentlig indsats rettet mod problemforretninger. Det er min vurdering, at en »kørekortsordning« ikke vil kunne bidrage til en løsning, men at de initiativer, som jeg netop har omtalt, derimod vil kunne det.

Erling Christensen (S):

Jeg synes, det var en flot indledning, fødevarerministeren havde til det her brette forslag. Når man nu snakker »kørekort«, så plejer jeg som færdselsordfører at bruge det i trafikdrøftelser. Men måske henviser Dansk Folkeparti til de her

hygiejnekurser, som AMU-centrene afholder. Det er måske det, som det her forslag anviser støtte til.

Det er min opfattelse, at det såkaldte »kørekort« ikke kan bidrage til færre overtrædelser af fødevarerlovgivningen, og det vil så heller ikke være løsningen på nogen problemer. Med den nye fødevarerlov er der vedtaget flere initiativer til at effektivisere og forbedre fødevarerkontrollen.

I Socialdemokratiet mener vi derfor, at det nuværende lovgrundlag for levnedsmiddelkontrollen skaber både plads og rum til en styrket indsats for det fåtal af fødevarerforretninger, som overtræder reglerne gang på gang.

Forslaget kræver jo også store investeringer til oprettelse af »køreskoler«, eksamensafholdelse, og så vil det jo skabe en helt unødvendig stor administration for at løse et relativt lille problem.

En forøgelse af de offentlige udgifter til nyttig administration af en særlig gruppe mennesker her i landet, nemlig udenlandske forretningsdrivende inden for fødevarerbranchen, finder vi i Socialdemokratiet uansvarlig og helt usympatisk. Særlig med kravet om danskundervisning ved erhvervelse af kørekortet, så vidt det kan ses – og det lyser ud af forslaget – skiller man de danske indehavere af fødevarerforretninger ud.

Hensigten med det her forslag fra fru Pia Kjærsgaards parti er jo efter min opfattelse for det første at flytte selverhvervende over på bistandshjælp, for det andet at forøge bureaukratiet, for det tredje at forøge de offentlige udgifter til køreprøve og for det fjerde at forøge de sociale udgifter.

Heldigvis overholder langt de fleste fødevarerforretninger i dette land bestemmelsen omkring datomærkning, opbevaring og hygiejne. Derfor er der jo ikke behov for yderligere lovgivning på området, som jo som nævnt blot kræver mere bureaukrati.

Så i det hele taget må jeg henholde mig til fødevarerministerens indlæg her, og vi fra Socialdemokratiet afviser forslaget.

Mariann Fischer Boel (V):

I Venstre går vi varmt ind for at forbedre de danske fødevarers kvalitet, og jeg tror, vi har hele befolkningen bag os i det ønske.

Vi tror, det kan gøres bedre, ikke mindst på levnedsmiddelområdet, altså vejen fra jord til bord, men vi er ikke helt overbeviste om, at

Dansk Folkepartis beslutningsforslag og de intentioner, der ligger bag forslaget, kan sikre en bedre kvalitet af fødevarerne på hylderne i butikkerne.

Derimod fæster vi lid til, at forårets fødevarerlov, når den nu får lejlighed til at vise sin berettigelse, kan være medvirkende til, at de butikker, der ikke overholder hygiejnekrav, opbevaringskrav, kan få bøder, og i sidste instans kan man bare få lukket butikken. Det hjemles der jo mulighed for.

Forslaget vil som sagt efter vores mening ikke styrke fødevarerkontrollen. Det eneste, der vil ske, er, at det overflødige statslige bureaukrati vil få mulighed for at vokse, og det er jo ikke ligefrem den politik, Venstre støtter. Derimod går vi jo ind for at lette de administrative byrder, og ved f.eks. at kræve et kørekort, altså i virkeligheden et gammelt næringsbrev, mener vi, at man begrænser mulighederne for, at iværksættere kan starte egen virksomhed. Med andre ord mener vi, at man ødelægger en masse uden i virkeligheden at få noget som helst ud af det.

Det fysiske næringsbrev blev jo egentlig afskaffet helt tilbage i 1976, men ikke desto mindre har man jo i virkeligheden opretholdt betingelserne fra den gamle lovgivning. Det vil sige, at man fortsat skal have dansk opholdstilladelse for at drive fødevareraktivitet. Man skal have bopæl i EU eller et af de associerede lande, og så skal man være myndig. De regler og de betingelser gælder fortsat. Det eneste, der er fjernet, er sådan set det fysiske, håndgribelige bevis. Jeg kan huske det næringsbrev, der var rammet ind, og som hang på væggen i alle butikkerne.

Men vi går altså ind for, at reglerne forenkles, og vi mener faktisk ikke, at det, at man har bestået en prøve eller en eksamen, nødvendigvis er vejen frem.

Selv om hensigten med Dansk Folkepartis beslutningsforslag jo uomtvistelig er velmenende, mener vi ikke, at det løser problemerne. Vi mener faktisk, at Dansk Folkeparti skyder gråspurve med kanoner.

I stedet for kan man jo vælge at gå ind og stramme op på den eksisterende kontrol, og det ligger, som jeg også nævnedes, allerede i fødevarerloven, at der gives mulighed for, at levnedsmiddelkontrollen kan gribe ind over for de virksomheder, der ikke opfylder de hygiejniske standarder.

Men jeg synes, at det måske også er ligesom, at fødevarerministeren skulle prøve at sætte tingene lidt i relief. Jeg har sådan sjusset mig til, at der måtte være ca. 12.000 næringsdrivende, som vil blive, jeg vil tillade mig at sige ramt af beslutningsforslaget. Tænk på alt det, der skal stables på benene, der skal godkendes, og der skal afholdes prøver eller eksamener osv.

Jeg synes, at vi i stedet for skal styrke den eksisterende levnedsmiddelkontrol og sætte fokus på de typer af butikker, som viser sig at vende tilbage med problemer, og dem må man så satse specielt på.

Og hvis Dansk Folkeparti tror, at et kørekort på længere sigt vil aflaste myndighederne for kontrolarbejdet, som de i dag udfører inden for branchen, så vil jeg tillade mig at kalde det et naivt håb.

Lene Espersen (KF):

Dansk Folkeparti fremsætter her et forslag om, at der skal etableres en ordning med erhvervelse af kørekort for at drive fødevarerforretning, idet Dansk Folkeparti ikke mener, at de nuværende tilstande er tilfredsstillende.

I Det Konservative Folkeparti er vi enige i, at tingene for nogles vedkommende kunne gøres bedre, og jeg vil fokusere på, at det jo er væsentligt at sikre, at der er et godt kendskab til fødevarerhåndteringen i de butikker, der faktisk har med fødevarer at gøre, at der også er gode sanktionsmuligheder over for de forretninger, der bevidst udnytter systemet, og for det tredje, at man er sikker på, at der er styr på branchen, så man undgår omgælder, der i sidste ende kan skade folkesundheden.

Vi kan derfor se, om man så må sige, et positivt element i, at debatten bliver taget i dag, for vi mener også, at tingene kan gøres bedre. Men vi mener ikke, at det er rigtigt at lave en slags genindførelse af næringsbrevet i form af sådan et kørekort.

Mit første argument for, at det her kørekort ikke er nødvendigt, er, at vi lige netop har vedtaget en ny fødevarerlov. Jeg er helt overbevist om, at den vil forbedre kontrollen væsentligt, og derfor mener vi, at det er værd lige at trække vejret og afvente de positive resultater af den nye lov. Det er med andre ord måske også lidt forhastet, at Dansk Folkeparti overhovedet bringer det her på banen, for vi ved jo allerede, at den nye fødevarerlov jo vil være med til at forbedre hele området.

For det andet har jeg den opfattelse, at en stor del af skylden for, at der i dag er kaotiske forhold nogle steder, er, at levnedsmiddelkontrollen ikke i tilstrækkelig grad har brugt de sanktionsmekanismer, der er til rådighed. Jeg må sige, at jeg synes, det er grotesk, at man har hørt chefen for levnedsmiddelkontrollen i København udtale, at man overhovedet ikke vil overveje at lukke butikker, indtil forholdene er bragt i orden. I stedet for har man valgt at optræde som mediestjerne og fyldt aviserne med alenlange lister over både de restauranter, der ingen problemer havde, og de restauranter, der havde store problemer, og dermed har man altså brugt offentliggørelsesinstrumentet, som, om man så må sige, den eneste farbare vej til at få taget hånd om det her problem.

Jeg vil endda vove den påstand, at man kan stille sig selv det spørgsmål, om LMK i København overhovedet efterlever levnedsmiddellovens paragraffer, når man ikke resolut lukker restauranter, hvor hygiejne er et ikkeeksisterende ord. Og grunden til, at jeg er lidt skarp i forhold til levnedsmiddelkontrollen, er jo, at vi i forbindelse med fødevarereloven, vi vedtog inden sommerferien, havde besøg af levnedsmiddelkontrollen i Fødevarerudvalget, og der fik vi altså at vide, at man ikke havde lyst til at bruge midlertidig lukning som et instrument.

Jeg mener, det er utrolig vigtigt, at man bruger den her meget skrappe sanktionsmekanisme en gang imellem. Jeg er helt sikker på, at det, at man fratager de virksomheder, de restauranter, som har hygiejneproblemer, deres omsætning i x antal dage, virkelig er noget af det, der kan medvirke til at få bragt tingene i orden. Og jeg må sige, at jeg også af principielle grunde er modstander af, at man lader forbrugeren gøre kontrollens arbejde ved, at man altså via minutvis avislæsning skal til at finde ud af, hvor det er sikkert at spise og handle.

Jeg mener, det er utrolig vigtigt, at vi sikrer os, at det at bruge den offentlige gabestok også er noget, der bliver brugt som en streng sanktionsmekanisme og ikke noget, der bliver brugt som et generelt princip. Men under alle omstændigheder drejer det sig altså om, at loven i dag allerede giver hjemmel til, at man kan indføre meget skrappe sanktioner. Det at lukke er ved gud en meget, meget, meget skrap sanktion. Jeg synes, at det nok først og fremmest er dér, vi skal prøve at tage fat.

Der er jo ingen tvivl om, at det, at vi statsliggør kontrollen, vil få en positiv effekt. Jeg er

helt sikker på, at den praksis, som man i hvert fald har kørt i København, vil ophøre, og man vil se, at butikker bliver lukket, hvis de har hygiejneproblemer.

Man kan sige, at i bund og grund er vi egentlig meget glade for, at Dansk Folkeparti i dag rejser problemstillingen, fordi vi jo egentlig også anerkender, at der er et hygiejneproblem. Vi mener bare slet ikke, at det, der skal til, er sådan et voldsomt bureaukratisk forslag. Vi synes egentlig, at man skal fokusere på, at levnedsmiddelkontrollen skal bruge de skrappe instrumenter, man i dag har, langt bedre.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Nu er det jo ret velkendt, at fru Lene Espersen og jeg ikke er helt enige omkring brugen af offentliggørelse som styringsmiddel inden for fødevarerpolitikken. Men jeg bliver bare nødt til at anholde, når fru Lene Espersen nævner, at Københavns levnedsmiddelkontrol udelukkende bruger offentliggørelse som styringsmekanisme og slet ikke er interesseret i andre former for sanktioner.

Kan Det Konservative Folkeparti dokumentere, at man i København har brugt færre sanktioner som påbud og lukninger, end man gør i levnedsmiddelkontrollerne i øvrigt?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Fru Lene Espersen hævdede ligesom ministeren, at man havde styrket fødevarereloven.

Vi havde jo en meget grundig gennemgang af den sag i udvalget, og alle tilgængelige oplysninger peger jo desværre i retning af, at der sker en alvorlig svækkelse af kontrollen. Men det er ikke den sag, som er på dagsordenen her i dag, det kommer den forhåbentlig efter jul.

Jeg vil godt spørge fru Lene Espersen: Er det ikke korrekt, at det faktisk er lidt nemt at slippe om ved det for Det Konservative Folkeparti, når man her står og slår ud med armene og siger, at så kan man jo bare lukke den ene restauration efter den anden?

Mener fru Lene Espersen, at i alle de tilfælde, hvor man nu ikke længere kan gå ud og lave offentliggørelse, burde der være sket en umiddelbar lukning af den pågældende restauration? Er det det, Det Konservative Folkeparti i ramme alvor mener?

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg vil godt starte med at takke hr. Jørn Jespersen for det spørgsmål, der er blevet stillet, for jeg synes da egentlig, at det vil være ganske interessant under udvalgsbehandlingen rent administrativt at få en belysning af, hvad Københavns Kommune har gjort i forhold til de andre levnedsmiddelkontroller rundt omkring i landet.

Jeg må bare konstatere, at det kan vi jo i hvert fald sagtens få fremskaffet, og at Jørgen Højmark Jensen offentligt til flere aviser har udtalt, at man overhovedet ikke er villig til at bruge det at lukke en restaurant som en mekanisme. Jeg tror, at citatet var noget i retning af: Det nytter alligevel ikke noget, for de åbner jo bare igen, og derfor vil vi hellere bruge offentliggørelsesinstrumentet.

Det er den formulering, som jeg hørte chefen selv komme med, og det mener jeg i bund og grund er et stort problem, for som princip må man sige, at hvis kontrollen opdager, at en virksomhed ikke har orden på tingene, og giver dem et påbud, så synes jeg faktisk, at det er ganske urimeligt, at man udsætter forbrugeren for den fare, der kan være til stede, når den restaurant får lov til at fortsætte med at være åben.

Det er næsten også et svar til hr. Keld Albrechtsen. Jeg er jo tilhænger af, at der selvfølgelig skal være en mulighed for, at man retter en fejl, hvis der har været noget galt en enkelt eller to gange, men ved gentagne grove overtrædelser og i tilfælde, hvor man virkelig må sige, at hygiejnen er i så elendig en forfatning, at det er til fare for en restaurationsgæst eller en forbruger at gå ind i den butik, så synes jeg, det er helt i orden at bruge lukningen som en sidste sanktionsmekanisme.

Og jeg må sige, at med hensyn til nogle af de billeder og nogle af de eksempler, som er blevet fremvist, og som der har været dokumenteret i dagspressen, så skuffer det mig meget, at levnedsmiddelkontrollen i København ikke har valgt at lukke restauranten, indtil tingene var bragt i orden. Det er ganske enkelt ikke rimeligt i forhold til forbrugeren, at man ikke har foretaget sig andet end at sætte et navn i en avis.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Så vil jeg bare konstatere helt stiltødt, at fru Lene Espersen ikke kan dokumentere, at man i Københavns Kommunes levnedsmiddelkontrol

har brugt sanktioner som påbud, lukning, i færre tilfælde, end man har gjort andre steder. Men det er fint, lad os få det dokumenteret undervejs i udvalgsbehandlingen.

Så vil jeg gerne bede fru Lene Espersen om at bekræfte, at den nye fødevarelov ikke har nogen skærpet hjemmel med henblik på at lukke eller på andre måder bruge sanktioner. Der er fuldstændig parallelitet mellem tidligere lovgivning og den nuværende lovgivning.

Det vil jeg gerne have bekræftet, at påstanden om, at nu er der kommet en ny, skærpet fødevarelov, og derfor kan man i stigende omfang og i øget omfang lukke butikker, er der ikke hold i. Man har de samme muligheder som tidligere. Man kan så diskutere, om man skal bruge dem i øget omfang og sådan noget. Det er fair nok, men hjemmelen er den samme, som den har været hidtil.

Og så vil jeg endelig gerne have fru Lene Espersen til at fortælle, hvor meget der efter hendes opfattelse egentlig skal til, før man lukker en butik, for på den ene side bliver det sagt, at man jo bare kan lukke den, og på den anden side bliver det sagt, at kun i gentagne og meget grove tilfælde skal man lukke. Hvad er det egentlig helt præcist for kriterier, fru Lene Espersen mener der skal opstilles med henblik på, at man kan lukke en restaurant eller en grillbar?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, nu er fru Lene Espersen jo kraftigt på retræte i sit svar til mig, for nu erkender hun, at det dér med lukning jo kun er i grove gentagelsestilfælde, og at det jo ikke er noget, man sådan går og strør om sig med. Og så er vi jo tilbage til, at lukning altså er noget, det blev også understreget af hr. Jørn Jespersen, man bruger i samme omfang i den nye lov som i den gamle lov.

Hvad er det så for et nettoresultat, vi står tilbage med? Ja, det er, at Det Konservative Folkeparti som lobbyistorganisation for restauratørerne har fået indført en begrænsning i adgangen til offentliggørelse af måleresultater ude omkring. Det er nettoresultatet af den lov, som blev gennemført, og som altså dermed på bundlinjen er en svækkelse af fødevarekontrollen.

Det troede jeg egentlig Det Konservative Folkeparti var stolt af at man havde fået gennemført, for det er da noget, man kan gå ud og reklamere med over for restauratørerne, men

man er åbenbart ikke helt glad for at stå ved det alligevel, når det kommer til stykket.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det er lige til fru Lene Espersen med hensyn til det med, at den nye fødevarerlov skulle give mulighed for, at man nu i kraftigere og i stigende grad kan gå ind og lukke forretninger. Det er jo ikke helt rigtigt. Den åbner jo ikke den mulighed, som eksempelvis det beslutningsforslag, vi har på i dag, vil gøre. Det er også sådan lige for at holde os til dagsordenen.

Jeg synes, at der har været megen debat på det sidste, også efter at fødevarerloven er blevet vedtaget, som har gjort, at det er nødvendigt, at fødevarerloven allerede fra fødslen af måske fik en lillebror med sig. Det er faktisk en lillebror til fødevarerloven, der her er lagt op til, og det synes jeg man skulle hilse mere velkommen også fra fru Lene Espersens side, som jo meget tit er ude med bemærkninger på det her område. Men vi kan så se, at når vi så virkelig skal til at gøre noget, så står man af.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg tror næsten, jeg kan svare alle tre spørgsmål i én samlet runde.

Jeg vil godt starte med at sige, jeg er utrolig stolt over den nye fødevarerlov. Jeg er meget, meget glad for den måde, den er kommet til verden på, og den måde, som den forsøger at samle levnedsmiddelkontrollen på, og jeg er helt overbevist om, at den vil medvirke til, at kontrollen bliver forbedret.

Så kan vi have en lang diskussion om det nu, for det er et spørgsmål om, hvad man politisk mener er rigtigt og forkert. Der må vi jo så afvente og se, hvad der så egentlig bliver resultatet af den, men jeg må sige, at jeg vil fastholde, at loven bliver bedre af en grund, og det er så også et svar til det meget konkrete spørgsmål, som både hr. Keld Albrechtsen og hr. Christian H. Hansen havde på det her område. Man må jo rent logisk udrage, at når der i hvert fald er mindst en levnedsmiddelkontrol i Danmark, der har valgt at sige, at man overhovedet ikke vil bruge lukning som et instrument, og at man med den nye fødevarerlov sikrer, at reglerne bliver gennemført ensartet i hele landet, er der tale om en forbedring.

Der er tale om, at også kontrolenheder i København fremover vil bruge lukning som et in-

strument, det er klart, men jeg mener bestemt, at der her er en balance. Det, som hr. Keld Albrechtsen, og jeg ved ikke, om jeg også hørte hr. Jørn Jespersen på den måde, er ude på, er et eller andet om, at nu skal vi gå ud og være hysteriske, og hvis der ligger en gulerod på det forkerte skærebæret, så skal butikken lukkes. Nej, selvfølgelig skal den ikke det, men jeg mener, at lukning er et rimeligt instrument at bruge, hvis det viser sig, at en virksomhed ikke kan finde ud af at bringe hygiejnen på plads.

Her taler vi om, og det er også meget klart præciseret i den nye fødevarerlov, hvornår man kan skride ind. Det drejer sig bl.a. om politianmeldelse eller gentagne påbud. Men det fremgår meget klart af den nye fødevarerlovs bemærkninger, så jeg vil henvise til den, hvis nogen er i tvivl om, hvornår man kan skride til handling, også omkring offentliggørelse.

Og jeg vil sige, at jeg er meget glad for, at der er kommet en begrænsning i offentliggørelsespolitikken forstået på den måde, at jeg ikke mener, at det skal være avislæsernes opgave at drive levnedsmiddelkontrol i Danmark. Det må være kontrolinstansen, der først og fremmest sikrer, at der er orden på hygiejnen både i butikker og restauranter. Det kan ikke være avislæserne, der skal sikre det.

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg konstaterer, at det nu er sidste runde af korte bemærkninger. Hr. Jørn Jespersen.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jamen jeg beklager, at jeg er nødt til at tage en kort bemærkning mere, men det er, fordi fru Lene Espersen bliver ved med at sige, at Københavns levnedsmiddelkontrol har sagt, at man principielt ikke vil bruge lukning som instrument. Det synes jeg ikke der er dokumentation for.

Derimod har jeg hørt Københavns levnedsmiddelkontrol sige, at det ikke er et tilstrækkeligt stærkt middel til at sikre, at målsætningerne bliver nået, og det er der to grunde til. Den ene er, at butikkerne, restauranterne jo åbner igen. Det er jo helt sandt. Det gør de, fordi den eneste hjemmel, der er i lovgivningen, er, at man kan lukke, indtil forholdene er bragt i orden, og når man kommer 14 dage efter, så viser det sig, at forholdene igen ikke er i orden. Derfor konstaterer man, at lukning rent faktisk ikke hjælper nok. Og den anden grund til, at det er et util-

strækkeligt middel, er, at det rent faktisk fører til nogle meget uheldige konfrontationer en gang imellem, hvor man kunne forestille sig, at der var bedre måder at løse de her problemer på.

Så jeg skal bare sige til fru Lene Espersen, at jeg tror ikke, at det er en rigtig fremstilling at sige, at Københavns levnedsmiddelkontrol ikke ønsker at bruge lukning, men det er en mere rigtig fremstilling at sige, at de har påpeget, det ikke er et tilstrækkeligt middel.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Til hr. Jørn Jespersen må jeg sige, at det ikke er levnedsmiddelkontrollens opgave hverken i København eller andre steder at lukke virksomheder permanent, og derfor er den argumentation, som jeg vil give hr. Jørn Jespersen ret i at man har hørt fra Københavns side, om, at det ikke er tilstrækkeligt, ikke relevant.

Jeg er helt overbevist om, at det, at en butik eller en restaurant bliver lukket i to uger og ingen omsætning har overhovedet, virkelig er noget, der batter. Det kan så irritere kontrollen, at butikken åbner igen, og at der så måske senere bliver et nyt problem, men så må man gøre det endnu en gang. Der er ikke andre veje frem. Vi kan ikke give kontrollen hjemmel til at sige: I kan ikke finde ud af at drive den her butik på hygiejnisk vis, I bliver frataget retten til at drive den butik permanent. Sådan fungerer det altså ikke.

Men vi kan jo have en lang diskussion om, hvad en helt tredje person har sagt og ikke sagt. Jeg er helt sikker på, at vi under udvalgsbehandlingen nok skal få fuldstændig styr på, hvad der egentlig er foretaget inden for f.eks. det sidste halve år her i København på lukningsområdet.

Første næstformand (Birte Weiss):

Hr. Jørn Jespersen som ordfører.

Jørn Jespersen (SF):

Den sag, som vi diskuterer i dag, er efter vores opfattelse et rigtigt påpeget problem, men et forkert svar. Det er oplagt, at vi har en del problemer rundtomkring i restauranter, grillbarer, kiosker, detailbutikker osv. Det er problemer med, at der er sygdomsfremkaldende bakterier, der er problemer med den almindelige hygiejne, der er dårlig rengøring, der er mangelfuld

deklaration, der er for gamle varer osv. Vi har set mange eksempler på de her problemer.

Derfor synes jeg, at det, som vi også under de korte bemærkninger diskuterede, er væsentligt at fremhæve, nemlig at et stort flertal anført af De Konservative under vedtagelsen af fødevarereloven før sommerferien med tilslutning fra Venstre og desværre til vores store overraskelse også fra regeringspartierne vedtog at svække et af de mest effektive midler til at gøre noget ved de her problemer, nemlig muligheden for at offentliggøre kontrolresultater.

Derfor synes vi også, at det virker en lille smule besynderligt, at et af de partier, nemlig Dansk Folkeparti, som på det tidspunkt var med til at vedtage den svækkelse, nu kommer og rejser problemerne igen. Jeg føler egentlig, at der bag forslaget fra Dansk Folkeparti ligger en uudtalt erkendelse af, at det måske ikke var helt gennemtænkt, hvad man var med til ved den lejlighed. Men hvis det er den erkendelse, der ligger, synes jeg da, det ville være rart at få den udtalt herfra af partiets ordfører.

Vi er i SF enige i, at der eksisterer nogle problemer, som jeg har nævnt, som den nuværende lovgivning ikke i tilstrækkeligt omfang rummer midler til at løse, og derfor mener vi, at vi bør tage yderligere initiativer, og vi går ind for at bruge en kombination af forskellige virkemidler. Offentliggørelse har været nævnt, stramme håndhævelse af de regler, der gælder nu, og eventuelt også en mulighed for at indføre en eller anden form for en autorisationsordning, som gør, at butikker skal være godkendt, og med mulighed for, at man i grove gentagne tilfælde af overtrædelse af de gældende regler kan miste sin autorisation.

Vores problem med det forslag, der ligger i dag, er imidlertid, at det ikke er særlig gennemtænkt og præcist med hensyn til, hvad det er for præcise regler, der skal indføres. Og som ministeren også har nævnt, risikerer det her forslag i sin foreliggende form at indføre en hel masse bureaukrati, som rammer alle forretningsdrivende, også dem, som der ikke er nogen problemer med, og det synes vi ikke nødvendigvis er særlig hensigtsmæssigt.

Jeg synes i øvrigt også, at forslaget om, at man skal bestå kurser i forskellige discipliner som bogføring og dansk osv. måske ikke er den mest hensigtsmæssige måde at afgøre, om man kan drive en fødevarer virksomhed på. Vi er temmelig overbeviste om, at hvis man indfører tilsvarende regler for valg til Folketinget, ville

vi få en kraftig decimering af antallet af medlemmer af dette Ting.

Derfor vil vi gerne i udvalget diskutere, hvordan vi løser de problemer, der er rejst, men vi kan ikke støtte forslaget, som det ligger nu.

Annie Lunde Hansen (CD):

Selvfølgelig mener vi i CD, at kvalitet og hygiejne i fødevarerforetningerne skal være i orden, og det er vel noget, vi alle sammen er interesseret i. Derfor har vi i CD da også stor sympati for forslaget, der har til formål at styrke sikkerheden og sikre kvaliteten af vores fødevarer.

Det seneste års afsløring af visse fødevarers tvivlsomme kvalitet viser, at der er ting og sager, der absolut bør rettes op på, men vi mener ikke, at dette forslag er noget, vi kan støtte.

Vi har i CD her fra talerstolen råbt meget op om kvalitet af fødevarer, men vi synes, at den nye fødevarerlov skal have lov til at vise, hvad den duer til.

Selvfølgelig skal forbrugerne kunne kræve, at fødevarerne i detailforretningerne er friske, at forretningerne opfylder hygiejnekrav, at varerne er forskriftsmæssigt deklareret, og at indehaverne og ansatte i forretningerne er tilstrækkeligt uddannet til at varetage disse krav. Det er også selvfølgeligt, at almindeligt krav til bogføring og afgiftstilsvare er kendt og bliver opfyldt af de næringsdrivende.

Alle disse ting vil ifølge forslagsstillerne her i dag kunne blive opfyldt, hvis man indfører et såkaldt kørekort til etablering af fødevarerforretninger.

Nu er der vel ikke nogen her, der skal bilde mig ind, at vi ikke har nogen skattelove i Danmark, og mon ikke der findes nogen skattelove, som også kontrollerer forretninger, så told- og skattevæsenet kan gå ud og også holde styr på, om der er engageret sort arbejdskraft? Jeg mener ikke sort af natur, men sort arbejde.

Men hvad har vi så lige vedtaget? Vi har vedtaget en ny fødevarerlov. Varetager den da ikke disse interesser? Så vidt jeg husker, er lovens formål bl.a. at øge forbrugerbeskyttelsen ved at beskytte mod sundhedsrisiko og skabe grundlag for en effektiv kontrol, og det er vel netop det, dette beslutningsforslag i bund og grund også går ind på.

Det er i orden, at fødevarerloven har formuleret, at man skal have en hygiejneuddannelse både for de næringsdrivende og for ansatte. Fødevarerloven skulle også gerne skabe et bedre overblik over, hvilke krav der stilles til fødeva-

rer, korrekt mærkning osv. Det skulle altså alt andet lige blive lettere for de næringsdrivende at overskue deres forpligtelser.

På kontrolsiden overvåger levnedsmiddelkontrollen fortsat detailhandel og skrider ind med påbud og forbud, når det skønnes nødvendigt. Hvis ikke den næringsdrivende retter sig efter de påbud og forbud, ja, så må butikkerne lukke, indtil kravene er opfyldt.

Indførelsen af et kørekort, som det foreslåede, vil helt sikkert medføre en administrativ merbelastning for såvel myndigheder som erhvervsliv. Og som bekendt er vi i CD ikke så meget for administrativt bøv.

CD synes, at fødevarerloven først skal have lov til at vise, hvad den duer til, før man går i gang med at udtænke administrative besværligheder som eksempelvis indførelse af dette fødevarerlørekort, næringsbrev, eller hvad man har lyst til at kalde det.

CD kan ikke støtte dette forslag.

Vibeke Peschardt (RV):

Nu kan vi i Det Radikale Venstre jo af gode grunde ikke vide, hvorfra Dansk Folkeparti har fået inspiration til at skrive dette beslutningsforslag om erhvervelse af kørekort, eller man kunne sige det på en anden måde: genindførelse af næringsbrev. Men man kunne jo få den tanke, at det er sommerens debat, der har fået dem til at lave forslaget.

Sommerens debat gik nemlig rent faktisk på genindførelse af næringsbrev eller kørekort på baggrund af, at man havde fundet temmelig uhygiejniske forhold i nogle indvandrerbutikker. Og da det nu er Dansk Folkeparti, der har fremsat forslaget, kan jeg ikke frigøre mig fra den tanke, at det lige præcis er, fordi det var indvandrerbutikker, der var tale om her, der har fået dem på de tanker. Men det må de selvfølgelig svare på, hvis de har lyst til det.

Jeg er fuldstændig enig med andre talere, der har sagt, at en indførelse af kørekort vil være utrolig administrativt besværligt, og det vil ikke få nogen som helst virkning. Før vi havde ordentlig kontrol af fødevarerne i Danmark, havde man et næringsbrev hængende på væggen, som man betalte 200 kr. for, eller hvor meget det nu var. Men det sikrede jo ikke nogen som helst form for bedre hygiejne eller bedre standarder i de pågældende butikker. Nej, det, der vil virke her, er den nuværende fødevarerlov og kontrol og alt det, der følger af kontrollen.

Så vil jeg godt tage lidt op fra den tidligere debat, fordi jeg i virkeligheden mener, det er en strid om kejserens skæg, om man kan offentliggøre, eller om man ikke kan offentliggøre. Det er jo sådan med levnedsmiddelkontrollen, at den kan give et påbud om lukning, f.eks. hvis en butik eller en restaurant eller en anden erhvervsvirksomhed ikke opfylder betingelserne efter gentagne henvendelser, så der er møgbeskidt i den pågældende virksomhed, godt. Så lukker man for en dag eller en uge med et påbud om, at nu skal der altså gøres rent her.

Det, der i praksis vil ske ved en sådan midlertidig lukning – for det er jo ikke meningen at lukke permanent – vil ofte være, at lokalpressen vil stå på måtten øjeblikkelig og måske begynde at skrive om det, og så har vi altså gabestokken – men vel at mærke efter lukningen. Hvis man offentliggjorde svineriet før lukningen, ville det jo blot betyde, at så lukkede man faktisk virksomheden på en anden måde, fordi der ikke ville komme nogen kunder. Jeg synes, folk skal have en mulighed, en chance for at rette op på de mangler, der har været, og så skal de pågældende selvfølgelig følges tæt op af kontrollen.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at der er jo ikke ret megen forskel før og efter fødevarerlovens vedtagelse. Der var lige intermezzoet med Københavns Kommune, der jo fik voldsom omtale i medierne, men lukninger af midlertidig karakter er jo sådan set sket jævnt hen ad vejen, også efter de gamle regler.

Information er selvfølgelig utrolig vigtig; det skal jo være sådan, at virksomhedsejeren bliver informeret om, hvordan reglerne skal overholdes. Endelig mener jeg, at man som del af påbudsinstrumentet kan bruge uddannelse, og her vil jeg godt henvise til, at sundhedsministeren for et par år siden fik gennemført en lovgivning med ganske korte kurser, hvor man kan lære om hygiejne i virksomheder.

Vi synes ikke, der er nogen grund til – det fremgår vist også af det, jeg har sagt – at støtte dette forslag, og det glæder mig da også at høre, at det ikke vinder fremme.

Keld Albrechtsen (EL):

Med hensyn til det forslag, som Dansk Folkeparti har fremsat her, må jeg sige for Enhedslistens vedkommende, at vi aner hensigten og bliver forstemte, når vi læser dette forslag, for hvad er den egentlige hensigt med det? Jo, man har uden tvivl udtænkt et ganske udspekuleret redskab til at genere indvandrere og flygtninge

her i samfundet. Således er beslutningsforslaget jo skruet sammen, men det er gjort på en sådan måde, at den umiddelbare hensigt med forslaget ser ganske troskyldig ud. Det må erkendes.

Nu er det sådan, at vi fra Enhedslistens side gerne vil være med til at diskutere, om man på et bredere grundlag kunne have en slags »kørekort« for al erhvervsvirksomhed, således at man kunne inddrage tilladelsen til at drive erhvervsvirksomhed, hvis der f.eks. begås alvorlig miljøkriminalitet, hvis der begås alvorlig økonomisk kriminalitet, eller hvis der på anden vis, f.eks. over for personalet, sker alvorlige krænkelse. Men sagen gribes altså an fra den helt forkerte ende med det forslag, som er fremsat her, og vi vil ikke støtte det.

Så har der været en diskussion om, hvad der kan gøres for at rette op på de problemer, som vil opstå, når den nye fødevarerlov træder i kraft. Fru Vibeke Peschardt gjorde i det seneste indlæg et fortvivlet forsøg på at forklare, at den nye fødevarerlov skulle være lige så god som den gamle, men jeg synes ikke, det lykkedes. Jeg er ganske sikker på, at vi efter jul kommer til at diskutere gennemførelsen af den nye fødevarerlov, for det kommer jo til at volde forfærdelig store problemer for ministeren at få loven til at fungere, bl.a. som følge af den centralisering under statsmagtens kontrol, der ligger i loven, og som i praksis vil være med til at svække de enheder, der fungerer i dag.

Der er mange problemer, og i den forstand rammer Dansk Folkepartis forslag ind i et område, hvor der vitterlig er nogle problemer, som Dansk Folkeparti jo har været med til at skabe med den nye fødevarerlov. Jeg ved ikke, om der kunne ligge en smule selverkendelse i forslaget – altså at man har fået lavet noget, som det er nødvendigt at rette lidt op på. Jeg ved det ikke.

Men under alle omstændigheder må man konstatere, at den nødvendige debat om kontrollen med fødevarerikkerheden her i Danmark bliver vi nødt til at have efter jul, for regering og det flertal i Folketinget, som gennemførte den nye fødevarerlov, har jo vitterlig et stort problem på området, og det skal der gøres noget ved.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det er til hr. Keld Albrechtsens påstand om, at beslutningsforslaget skulle være lavet for at ramme en bestemt gruppe, nemlig indvandrerne. Det vil jeg gerne her fra talerstolen afvise,

for det er overhovedet ikke intentionen med forslaget. Intentionen med det er at skabe en forbedring af nogle forhold herhjemme, som har vist sig at været kritisable, som det her på det sidste er blevet klart gennem megen avisdebat og udsendelser i tv osv. Så jeg må sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg er lidt ked af, at hr. Keld Albrechtsen kommer med en sådan påstand heroppefra, for der er overhovedet ingen intentioner om det.

Så vil jeg også godt sige til hr. Keld Albrechtsen, at med hensyn til om der skulle være en erkendelse fra Dansk Folkepartis side, er det ikke tilfældet. Men som jeg har nævnt tidligere, har debatten jo også vist, at der er nogle ting, som ikke har været i orden, og derfor er dette forslag en udmærket lillebror til fødevarerloven.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg var lidt ked af, at hr. Keld Albrechtsen tog spørgsmålet op, om forslaget skulle være rettet mod indvandrerne. Det kunne man måske godt have Dansk Folkeparti mistænkt for, men de gav slet ikke udtryk for det, og jeg synes heller ikke, at forslaget antyder det.

Men hr. Keld Albrechtsen nævnte det selvfølgelig, fordi vi alle sammen ved, at problemet trods alt er større blandt indvandrere end blandt danskere – ellers ville hr. Keld Albrechtsen jo heller ikke være faldet over det – og det er beklageligt. Der findes jo masser af indvandrere, som driver butik på fin og hæderlig vis, ligesom de fleste danskere gør.

Nu er det ikke min ordførertale, men jeg går ikke ind for forslaget her. Jeg tror faktisk, de regler, vi har, kan løse problemerne. Vi er bare alle sammen tjent med, at reglerne bliver kontrolleret og håndhævet, for de, der driver forretning på hæderlig vis, er jo aldrig tjent med dem, som konkurrerer ved at drive forretning på uhæderlig vis, og det gælder altså også de indvandrere, som ønsker at blive indpasset i samfundet på en ordentlig måde. Nogle af dem driver butik, og de fleste som sagt på en hæderlig måde, og de er jo ikke tjent med, at der er nogle, som overtræder reglerne. Så det skal ikke være et argument imod forslaget, at det specielt skulle være rettet mod indvandrere.

Jeg mener, alle er tjent med, at tingene bliver overholdt, så jeg var lidt ked af, at hr. Keld Albrechtsen bragte det element ind i debatten. Det synes jeg egentlig ikke den fortjener.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Jeg vil sige til hr. Keld Albrechtsen, at nu er det jo det samme med fødevarerloven her fra i sommer som med det lovforslag, vi har behandlet tidligere i dag, nemlig forslag til lov om fiskeriden er en sammenskrivning, der er jo ikke frygtelig mange nyskabelser i fødevarerloven. Men der er dog én, og det er centraliseringen af fødevarerkontrollen og levnedsmiddelkontrollen, og det er selvfølgelig det, som har optaget sindene meget. Specielt partier med mange kommunalbestyrelsesmedlemmer har selvfølgelig været meget vrede over fødevarerloven.

Så spørger hr. Keld Albrechtsen, om tiden ikke er inde til selverkendelse, og om ikke regeringen mener, der skal laves om på fødevarerloven. Nej, det mener vi faktisk ikke. Det er rigtigt, at det ikke er nemt at centralisere et system som fødevarerkontrollen, og der er specielt problemer med at finde ud af, hvordan de lokale miljøkontroller, der mange steder i Jylland ligger samme sted som levnedsmiddelkontrollerne, kan skilles ud. Men derfor har man jo netop lavet en glidende ikrafttræden af systemet, sådan det først træder i kraft det øjeblik, alle problemer er løst, så jeg ser ikke nogen grund til at tage fødevarerloven op igen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil sige til hr. Ole M. Nielsen, at det var såmænd ikke engang mig, der bragte det spørgsmål op først, for det blev såmænd nævnt allerede af den socialdemokratiske ordfører. Jeg var enig med den socialdemokratiske ordfører i den bemærkning, han havde om det punkt, og det glæder mig, at Dansk Folkeparti nu føler sig tvunget til at understrege, at partiet ikke har tænkt forslaget som rettet mod flygtninge og indvandrere.

Så vil jeg sige til fru Vibeke Peschardt, at vi får altså debatten, for hvis fru Vibeke Peschardt ikke ønsker den, vil vi andre, havde jeg nær sagt, pånøede hende den debat efter jul, fordi vi mener, der ligger en masse problemer i den centralisering. Det er da rigtigt, at der er indbygget elastik i tidsfaktoren, men ikke desto mindre står man altså med en administrativ reform, som ikke er gennemtænkt, og som vi er sikre på vil komme til at volde vanskeligheder, der gør, at vi her i Folketinget vil være nødsaget til at vende tilbage til loven. Debatten kommer altså.

Tom Behnke (FP):

Det har jo vist sig gennem det sidste års tid eller mere, at der er ganske omfattende problemer med hygiejnen i alt for mange forretninger, og derfor er der ikke noget at sige til, at noget må der ske. Der har også været en ganske livlig mediedebat, og vi har i Fremskridtspartiet såmænd også fulgt godt med og givet vores bud på, hvordan man kan løse de problemer.

Vi har været ude og undersøge baggrunden for det: Hvordan er spillereglerne? Hvad er mulighederne i dag? For noget må der ske, og vi kan konstatere, at når der er tale om hoteller og restaurationer, er det således, at der skal udstedes et næringsbrev. Man må ganske enkelt ikke drive den type virksomhed uden at have et næringsbrev.

For alle andre, som i gamle dage også skulle have et næringsbrev, er det blevet lavet om til, at en detailhandel i dag skal have en godkendelse af kommunen, og vi ved, at spillereglerne er sådan, at hvis man ikke overholder reglerne, kan godkendelsen trækkes tilbage. Derfor burde der egentlig være muligheder nok for, at man fra kommunal side kan gribe ind og sige, at spillereglerne bliver ikke overholdt, hygiejnen er ikke god nok, så den pågældende forretning bliver ganske enkelt lukket. Men af en eller anden årsag – jeg ved ikke, hvad grunden er – har kommunerne været meget tilbageholdende med at gøre det, og derfor må der ske et eller andet andet, derfor må der noget mere til.

Vi har i Fremskridtspartiet den opfattelse, at ordningen med næringsbreve og godkendelser sådan set er god nok, som den er i øjeblikket. Men der er heller ingen tvivl om, at det skal præciseres, at hvis ikke spillereglerne overholdes, hvis ikke hygiejnen er i orden, skal næringsbrevet henholdsvis godkendelsen trækkes tilbage. Det må være et krav.

Vores forslag er, at der først kan genudstedes et næringsbrev eller fornys en godkendelse, hvis den pågældende virksomhedsindehaver godtgør at have forstået, hvad det vil sige at have nogle gode hygiejneforhold i sin virksomhed. Hvis vedkommende kan dokumentere, at han nu har forstået, hvordan spillereglerne er, kan man genudstede næringsbrevet henholdsvis godkendelsen. Men så bør det også være sådan, at når man på den måde har bragt sig i myndighedernes lys, skal myndighederne holde særlig godt øje med den pågældende virksomhed i de næste 6 eller for den sags skyld 12 måneder, og hvis forretningen i den periode

igen overtræder hygiejnereglerne, bør det efter Fremskridtspartiets opfattelse simpelt hen nægtes vedkommende overhovedet nogen sinde igen at få lov til at starte en lignende virksomhed.

Dansk Folkeparti har stillet et forslag, der går ud på, at alle, der ønsker at være med, skal have et »kørekort«. Forudsætningen for at få et sådant kørekort skal formentlig være, at man tilegner sig noget viden og går op til en prøve, og her vil vi nok sige, at efter Fremskridtspartiets opfattelse virker det forslag meget bureaukratisk og også for bureaukratisk.

Hvad er det egentlig, man gør ved at lave en obligatorisk ordning for alle og sige, at alle skal have et kørekort? Jo, man siger til alle dem – langt hovedparten – som godt kan finde ud af det og ikke har nogen problemer med at overholde hygiejnereglerne, at nu skal de pludselig belemres med den bureaukratiske belastning, det er at erhverve et kørekort. Det er ikke hensigtsmæssigt, og det er ikke rimeligt, at fordi nogle ikke kan overholde spillereglerne, skal man lave bureaukrati for alle.

Det, man skal gøre, er at tage fat i dem, der ikke kan finde ud af at overholde spillereglerne, og derfor er jeg glad for det telegram, der kom fra Ritzaus Bureau i dag, hvor vores fødevarerminister meddeler, hvordan regeringen har tænkt sig at gøre det. Vi er glade for ministerens melding om, at det, der skal til, er en form for kursusvirksomhed, men ganske vist – og det er meget vigtigt – understreger ministeren, at det ikke er alle, der skal gennemgå et sådant kursus. Der er nemlig ingen grund til, at fordi man har en købmandsforretning eller lignende, skal man gennemgå et kursus. Men med hensyn til de personer, der har direkte at gøre med tilberedning og salg af fødevarer, er der behov for, at man laver en form for kursus, så det synes vi er en rimelig god ting.

Vi vil dog gerne advare og anmode om, at man passer lidt på, hvor stor kredsen skal være, når man laver et obligatorisk kursus. Vi hørte jo forleden aften i tv-nyhederne, at selv i en idrætshal, hvor man har frivillige til at stå og servere to pølser med brød, skal de pågældende på et 3-dages AMU-kursus for at få lov til at gøre det, og det duer selvfølgelig ikke. I en idrætshal er der måske 50 eller 70 frivillige, som skiftes til at stå og sælge to pølser med brød, og hvis de alle sammen skal på et 3-dages kursus, bryder økonomien jo fuldstændig sammen for det frivillige arbejde, og det duer ikke. Vi må

have nogle klare bud fra ministeren på, hvilke virksomheder der skal være tale om, når man kræver, at de ansatte skal på et kursus, inden de kan få lov til at starte.

Til gengæld er vi i Fremskridtspartiet hundrede procent enige i ministerens udspil om, at med hensyn til de virksomheder, hvor det viser sig, at hygiejnekravene ikke bliver overholdt, skal man fremover kunne udstede et påbud om, at vedkommende skal have et kursus i hygiejne og et kursus i, hvordan man skal håndtere tingene. Det er en god måde at gøre det på, for så tager man netop fat i dem, som ikke kan finde ud af at overholde spillereglene, og så er det dem, der skal på et kursus, så de kan dygtiggøre sig, og så vi får højnet standarden og forbedret hygiejnen i detailhandelen og andre steder.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg kan godt forstå anledningen til dette beslutningsforslag, for der er alt for meget om bemærkningernes beskrivelse af mangler og fejl. Men jeg tror dog ikke, det her er måden at løse tingene på.

Jeg er derimod glad for ministerens indledende tale og også for ideerne om opfølgning. Jeg mener nemlig, det er rimeligt, at vi har regler, der er forståelige, og som skal følges op. Der skal være kontrol med tingene – en kontrol, som ikke skal være afslørende, men forebyggende.

Jeg sagde, da vi lavede den nye fødevarerlov før sommerferien, at når man i København kunne offentliggøre en lang liste over restauranter, som ikke overholdt reglerne, var det jo ikke, fordi kontrollen passede sit arbejde. Det kunne tværtimod være, fordi kontrollen ikke havde passet sit arbejde, for hvis det havde haft en tilstrækkelig forebyggende effekt, skulle der jo ikke være så mange, der kunne komme af sted med at lade være med at opfylde reglerne eller sjuske med reglerne. Vi skal have klare regler, de skal være forebyggende, og så tror jeg faktisk, vi kan klare os med den fødevarerlov og de regler, vi allerede har.

Christian H. Hansen (DF):

Dansk Folkeparti har fremsat dette beslutningsforslag, fordi der gennem de seneste år er set flere og flere eksempler på, at forholdene i forretninger, hvorfra der sælges fødevarer, ikke er i orden. Der sælges f.eks. fødevarer, hvor sidste salgsdag er overskredet, eller som er fordærvede, der konstateres dårlige eller forkerte opbe-

varingsforhold for lagervarer, og det står i mange tilfælde yderst sløjt til med hygiejnen.

Der er også mange eksempler på, at en del af varerne i en forretning eller på et lager er købt uden om regnskabet, f.eks. i udlandet, og tit mangler der varedeklaration eller sidste salgsdato. Derudover ses der i stigende omfang regnskaber, hvor den daglige regnskabsførelse er ikkeeksisterende, hvor der er problemer i forhold til Told og Skat med manglende afregning af moms, A-skat og B-skat, og hvor personer på overførselsindkomst enten arbejder sort i forretningen eller på anden måde medvirker til forretningens drift. Ofte er det helt grundlæggende og elementære regler, der tilsidesættes.

Fra flere sider tales der om, at problemerne på den ene side har baggrund i manglende kendskab til eksisterende regler, manglende kendskab til fødevarer generelt eller direkte hygiejniske forhold, og på den anden side har baggrund i, at mange simpelt hen ikke har den nødvendige viden om, hvordan de skal håndtere tingene.

Det er Dansk Folkepartis holdning, at erfaringerne fra hverdagen desværre viser, at de eksisterende regler og sanktioner ikke er tilstrækkelige. Det har således i flere tilfælde vist sig, at levnedsmiddelkontrollen har lukket en forretning på grund af dårlig hygiejne, blot for kort tid efter at møde indehaveren af den lukkede forretning som ejer af en ny forretning, hvor der konstateredes de samme problemer.

Dansk Folkeparti er af den opfattelse, at den ansvarlige indehaver af en forretning, hvorfra der sælges fødevarer, skal være i besiddelse af den fornødne viden om fødevarer og virksomhedsregler, og at indehaveren skal kunne drages til ansvar ved væsentlige fejl og mangler i en forretning. Inden for næsten alle områder i det danske samfund stilles der krav om uddannelse, så det forekommer logisk, at man også som sælger af fødevarer skal have en grundlæggende viden om de regler, man skal arbejde med. Dansk Folkeparti mener derfor, at der skal tilvejebringes regler for erhvervelse af det, som vi her i beslutningsforslaget kalder et »kørekort«, daglig kontrol og inddragelse af kørekortet, såfremt der konstateres væsentlige fejl eller mangler i en forretning.

Det er Dansk Folkepartis opfattelse, at et erhvervet kørekort skal kunne inddrages, hvis kontrolbesøg afslører væsentlige uregelmæssigheder med fødevarerhygiejnen eller regnskaber-

ne eller manglende betaling af skyldige beløb til det offentlige, så forretningen må lukke, indtil forholdene er bragt i orden. I virkelig alvorlige tilfælde bør indehaveren kunne pålægges at gå op til en ny prøve. Dansk Folkeparti ønsker kort sagt med dette forslag at sikre, at forholdene i fødevarerforretningerne forbedres kraftigt.

Så vil jeg gerne sige tak til de enkelte ordførere. Hver gang en ordfører startede sin tale heroppefra, blev jeg faktisk optimistisk stemt, fordi man egentlig startede med at rose forslaget lidt, men når man så kom til slutningen, endte hele rækken med at sige, at man ikke kunne støtte forslaget. Det virker mærkeligt for mig, fordi flere af de ordførere, som har stået her og talt imod forslaget, faktisk har været ude i dagspressen og fortalt, at de godt kunne gå ind for, at eksempelvis næringsbrevet blev genindført, og at der virkelig skulle ske noget. Men når vi så har debatten her i Folketingssalen, hvor man virkelig er mulighed for at gøre sine ord til handling, ja, så melder man pas. Det virker bekymrende for mig, men selvfølgelig er det noget, befolkningen kan bide mærke i fremover.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD): Jeg vil godt sige til hr. Christian H. Hansen, at selv om vi har været ude i pressen, er fødevarerloven jo ikke trådt i kraft på nuværende tidspunkt. Der har manglet noget, men vi håber da fra CD's side, at den nye fødevarerlov strammer op, så vi ikke hver dag skal have en ny fødevarerlov i medierne. Lad nu barnet få lov til at vise, hvad det duer til.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg må sige til fru Annie Lunde Hansen, at det er rigtigt, at debatten har kørt herinde, selv om den nye fødevarerlov ikke er trådt i kraft. Men debatten har faktisk vist, at der fra flere sider er blevet gjort opmærksom på, at der er nogle ting, som vil skabe problemer, når loven træder i kraft, så derfor virker det rigtigt, at man indfører det kørekort, samtidig med at loven træder i kraft, så vi undgår de problemer, der er lagt op til i debatten.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg skal ikke forlænge debatten, men jeg vil meget gerne sige én gang til til hr. Christian H. Hansen: Lad nu den nye fødevarerlov komme til

at virke, for så vil mange af de ting, vi nu har problemer med, falde på plads. Fra CD's side mener vi, at hvis man indfører det kørekort, samtidig med at den nye fødevarerlov træder i kraft, giver det administrativt bøvvl hele vejen igennem, så som jeg sagde før: Lad nu barnet vise, hvad det duer til.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 95: Forslag til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse og af lov om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse. (Ændring af reglerne om ikrafttrædelse m.v. af den udvidede klitfrednings- og strandbeskyttelseslinje samt om fastlæggelsen heraf i byzone).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (FremSAT 25/11 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helen Beim (S):

I 1994, nærmere betegnet den 1. juni, vedtog Folketinget en væsentlig lov, som beskytter vore strandlinjer. Vi har jo 7.000 km strand i Danmark, og derfor var der god grund til at lave en nøjere regulering for hele strandområdet ved at gå over fra en beskyttelseszone på 100 m til en beskyttelseszone på 300 m.

I årene, der er gået, har det vist sig, at på centrale områder trænger loven til en opstramning, og det ene område er den gradvise ikrafttræden. Naturligvis tager det lang tid for Strandbeskyttelseskommissionen at gennemgå